

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 jutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nežalostna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Štefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinost“ — Tisk tiskarne „Edinost“, vpisane zadruge z omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 31,20
za pol leta K 15,60
za tri mesece K 7,80
za en mesec K 2,60

posamezne številke 8 vin.

Prosimo torej p. n. naročnike, da se sedaj, ob začetku novega četrtletja, ozirajo na to izpremembo in naročnino za čas od 1. aprila t. l. dalje poravnajo po novem ceniku. V ta namen smo priložili današnji številki položnico za vse naročnike in prosimo tudi one, ki so že plačali naročnino za drugo četrtletje, ali tudi za daljši čas, da poravnajo položnico v poravnano razliko med prejšnjo in sedanjo naročnino. Ta razlika znaša:

za en mesec K — 60,
za četrt leta K 1,80,
za pol leta K 3,60,
za tri četrt leta K 5,40,
za celo leto K 7,20.

Posamezne številke se bodo prodajale odslej po 8 vin. Poudarjamo to prav posebno, da so tako prav gotovo obveščeni i razprodajalci i kupovalci lista, da ne bi se morda kje list prodajal po višji ceni. Za trud, ki ga imajo z razprodajo lista, odškoduje razprodajalec upravo, in zato se cena lista v razprodaji nikakor ne sme samovoljno zviševati nad določeno ceno.

V zvezi s tem, da „Edinost“ vključ sedaj tako silno težavnim tržskim razmeram vendar po svojih najboljših močeh izpolnjuje svojo nalogo, se trdno nadejamo, da nam naši p. n. naročniki ostanejo zvesti tudi nadalje in nam z rednim in točnim izpolnjevanjem svojih dolžnosti napram listu omogočijo, da, neomajno vztrajajoč na najgroznejši točki naše slovenske domovine, prebijemo do boljših časov!

UPRAVA „EDINOSTI“.

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 8 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin. Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin. Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20,— vsaka nadaljnj vrsta K 2,—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“ — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnoštevilnični račun št. 341.652.

Našim naročnikom!

V včerajšnji „Edinosti“ smo pojasnili vzroke, zaradi katerih smo bili prisiljeni, da smo po dolgem obotavljanju sledili vsem drugim listom in povisali ceno našega lista, tako da znaša odslej, od 1. aprila t. l. dalje, naročnina:

za celo leto K 31,20,
za pol leta K 15,60,
za četrt leta K 7,80,
za en mesec K 2,60,

posamezne številke 8 vin.

Prosimo torej p. n. naročnike, da se sedaj, ob začetku novega četrtletja, ozirajo na to izpremembo in naročnino za čas od 1. aprila t. l. dalje poravnajo po novem ceniku. V ta namen smo priložili današnji številki položnico za vse naročnike in prosimo tudi one, ki so že plačali naročnino za drugo četrtletje, ali tudi za daljši čas, da poravnajo položnico v poravnano razliko med prejšnjo in sedanjo naročnino. Ta razlika znaša:

za en mesec K — 60,
za četrt leta K 1,80,
za pol leta K 3,60,
za tri četrt leta K 5,40,
za celo leto K 7,20.

Posamezne številke se bodo prodajale odslej po 8 vin. Poudarjamo to prav posebno, da so tako prav gotovo obveščeni i razprodajalci i kupovalci lista, da ne bi se morda kje list prodajal po višji ceni. Za trud, ki ga imajo z razprodajo lista, odškoduje razprodajalec upravo, in zato se cena lista v razprodaji nikakor ne sme samovoljno zviševati nad določeno ceno.

V zvezi s tem, da „Edinost“ vključ sedaj tako silno težavnim tržskim razmeram vendar po svojih najboljših močeh izpolnjuje svojo nalogo, se trdno nadejamo, da nam naši p. n. naročniki ostanejo zvesti tudi nadalje in nam z rednim in točnim izpolnjevanjem svojih dolžnosti napram listu omogočijo, da, neomajno vztrajajoč na najgroznejši točki naše slovenske domovine, prebijemo do boljših časov!

UPRAVA „EDINOSTI“.

Avstrijsko uradno poročilo.

DUNAJ, 31. (Kor.) Uradno se razglasi: 31. marca 1917.

Vzhodno bojišče. — V južni Bukovini so privedle naše napadne čete po temeljitih porušenih sovražnih obrambnih naprav 2 oficerja, 200 vojakov in eno strojnico iz ruskih postojank. V vzhodni Galiciji in v Voliniji boji v predozemlju in jako živahno in uspešno delovanje naših letalcev.

Jugozapadno bojišče. — V obeh preteklih nočeh je vladalo na nekaterih točkah primorske fronte živahnije bojno delovanje, ki so je povzročile posredne akcije naših napadnih patrulj in izvidnih oddelkov. Naše čete so pripeljale 25 ujetnikov in eno strojnico. Napadni položaj Italijanov zapadno Jameli in južno Bilj so se izjalovili v našem ognju. Mesto Arco je bilo vnovič obstreljevano, evangelijska cerkev močno poškodovana.

Jugovzhodno bojišče. — Nobenih posebnih dogodkov.

Nomestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

BEROLIN, 31. (Kor.) Veliki glavni stan, 31. marca 1917.

Zapadno bojišče. — Ponoči suhe angliških oddelkov na obeh straneh Loosa se je izjalovilo v boju iz bližine. Napad angliških bataljonov na obeh straneh ceste Peronne — Fins je spremljalo živahno učinkovanje topov. Pri Metzén — Couture je bil sovražnik odbit. Dalje južno je dosegel Hendcourt in St. Emille. Francozi so imeli v bojih severovzhodno Solssonsa vsled našega ognja težke izgube. V Sampanji so se vršili trdovratni boji za višnje južno Riponta. Na krilih so bili Francozi odbiti; v sredini so njihove napadne čete za par ur prodrele v naše jarko, ki pa so bili potem z napadom in živahnim vztrajanjem tamkaj se nahajajoče divizije zopet očističeni sovražnika.

Vzhodno bojišče. — Fronta priince Leopolda Bav.: V nekaterih oddelkih, posebno ob Ščari, ob Stohodu in Zloti Lipi je postalo delovanje ruske artiljerije močnejše; proti naši postojanki prodirajoči lovski oddelki so bili zavrnjeni. Lastne akcije južno Vidšja in severovzhodno Novega Grodek so bile ugodne za nas. Več kul je bilo razstreljenih, 75 moč ujetih in uplenjenih 5 minov. — Fronta nadvojvode Jozefa: V dolini Bistrice je bilo pri sunkih v ruske jarko vzhodno Kirtlabbe in južno Mestecanost ujetih nad 200 Rusov in uplenjenih več strojnic. — Pri Mackenseni armadi in na macedonski fronti je položaj neizpremenjen.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Bolgarsko uradno poročilo.

SOFIJA, 30. (Kor.) Generalni štab poroča: Macedonska fronta: Slabo topovsko delovanje na celi fronti. V nekaterih od-

sekih streljanje prednjih oddelkov s puškami in strojnicami. V dolini Vardarja lokalno delovanje. — Rumunska fronta: Nič posebnega.

Turško uradno poročilo.

CARIGRAD, 30. (Kor.) Iz glavnega štana se poroča: Tigriska fronta: Nobenega važnega dogodka. — Sinajska fronta: Zadnji oddelki Angležev so v trenutku zapostavljeni z utrjevanjem postojank. Z opazovanjem naših letal je bilo dognano, da se številne kolone vozov umikajo v jugozapadni smeri. Po naknadnih poročilih o boju pri Gazi se je poleg 125. pešpolka odlikoval enako tudi 79. pešpolk. Pri očiščevanju bojišča je bilo dognano, da so pustili Angleži nad 3000 mrtvih na bojišču. Do včeraj je bilo samo v eni naših bojnišnic sprejetih 150 ranjenih Angležev, toda število ranjenecv vedno narašča. Število uplenjenih mitraljez se je zvišalo na 12, ono strojnic na 12. Ujetniki izpovedujejo, da imajo Angleži velike težave z oskrbovanjem, posebno z dobavljanjem vode. — Kavkaška fronta: V splošnem mirno. Eden naših podvodnikov je dne 25. t. m. v zalivu Aleksandrije potopil angleški prevoznik parnik, 7000 ton. Posadka je bila ujeta.

Poslanik Penfield odpotuje v Washington. DUNAJ, 31. (Kor.) „Neue Freie Presse“ piše: Ameriški veleposlanik Penfield, njegova soproga in del njegovega službenstva odpotujejo v par dneh z Dunaja za kratko dobo v Washington. Poslanik odpotuje v Ameriko preko Švice in Francije, da se odzove poklicu državnega tajnika Lansinga. Državni tajnik zahteva navzočnost poslanika v ameriškem glavnem mestu, ker je potrebno dobiti od njega nasvete in stvari, ki so v zvezi z vojno. Tekom njegove odsotnosti ga bo nadomestoval poslaniški svetnik Grew.

Novi kabinet na Švedskem.

STOCKHOLM, 30. (Kor.) Novo ministvo je sestavljeno sledeče: Predsedstvo — Swartz; zunanje stvari — admiral Lindman; justico — Stenberg; vojno — polk. Aukermann; morarico — fregatni kapitan Hans Ericson; notranje stvari — pl. Syllow; finance — Carleson; uk in bogočastje — dež. glavar Hammarström; narodno gospodarstvo — podpredsednik prehranjevalnega urada Dahlberg; ministar brez portfelja — ekspedicijski načelnik — Ericson in vladni svetnik Falk. Ministri so ob 7 zvečer prisegli.

Rusija po revoluciji.

Položaj v Estlandiji.

PETROGRAD, 30. (Kor.) (Pet. brz. ag.) Poslanec dume Ramot, ki sta mu provizorična vlada in general Ruski naročila, da naj poseti razne estlandske kraje, je naznanil, da so sedaj vsa nespornost, ki so nastala začetkom revolucije med vojniki in častniki, popolnoma odstranjena in red zopet povsod vzpostavljen. Vojaki so izjavili, da so pripravljeni žrtvovati življenje za obrambo svobode in domovine. Garnizija v Jurjevem (Dorpat) je sprejela soglasno sklep, da izraža svojo vdanost provizorični vladi s tem, da jo hoče podpirati, ker je v sedanjem trenutku edina prava vlada ruske države. Garnizija izraža trdno prepričanje, da bo vlada skupno z delavci in vojniki utrdila novo priporjeno svobodo in dovedla Rusijo do zmage nad dednim sovražnikom, ki je bil vedno oporišče reakcije in nasilstva. V očigled nevarnosti, ki grozi Rusiji od tega sovražnika, je garnizija prepričana, da bo petrograjsko in sploh vse rusko delavstvo zalozilo fronto z zadostnimi obrambnimi sredstvi in vojnimi zalogami. Ramot naglašja, da je vse estlandsko prebivalstvo z navdušenjem sprejelo vest o padcu starega režima in obljubilo, da hoče soglasno podpirati novo provizorično vlado.

Pristop žensk v vse urade.

AMSTERDAM, 30. (Kor.) Reuterjev urad poroča iz Petrograda: Vlada je sklenila, da bodo vsi uradi, tudi ministrska mesta, pristopna za ženske.

Carica mati odide na Krim.

BERN, 30. (Kor.) Agencija Radio poroča iz Petrograda: Provizorična vlada je dovolila carici materi, da se nastani na Krimu, vendar pa jo bodo spremlili tja kakšni člani komisije dume.

Reforme v ruski armadi.

PARIZ, 30. (Kor.) „Petit Parisien“ poroča iz Petrograda: General Aleksejev se je odločil, da ustanovi na vseh frontah oddelke oficirjev, vojakov in zastopnikov socialnih organizacij, zemstev in mestnih zastopov, da tako ojači disciplino. Reforme, ki jih je sklenil odsek vojaških zastopnikov, se bodo morale takoj uvesti. Zastopniki delavstva bodo imeli v bodoče pristop na vse fronte.

Kerenski v Helsingsforsu.

KOPENHAGEN, 30. (Kor.) Pet. brz. agentura poroča iz Helsingsforsu: V četrtek je bil tu pravosodni minister Kerenski. Bil je sprejet od zastopnikov vojaških oblasti in velike množice ljudstva.

Minister je položil na Ruhebergov spomenik venec iz krasnih rdečih tulip in imel govor, v katerem je slavil velikega sodržavljana in ga zaključil s pozdravom Finov.

Japonska priznala novo rusko vlado.

TOKIO, 30. (Kor.) Japonska je priznala provizorično rusko vlado.

Za boj do zmage.

PETROGRAD, 30. (Kor.) (Pet. brz. ag.) Odsek delavskih in vojaških poslanecv v Revalu je sprejel resolucijo, da delavci in vojniki toliko časa ne odlože orožja, dokler ne bo strit nemški militarizem.

Sestavitev provizorične vlade na Finskem.

BERN, 30. (Kor.) Lyonski listi poročajo iz Petrograda: Finska provizorična vlada se je konstituirala. Večina članov je socialistov. Prvo dejanje vlade bo razglas prepovedi vina in opojnih pijač.

Rodžjanko o položaju na fronti.

PETROGRAD, 31. (Kor.) Predsednik dume Rodžjanko je naznanil članom dume, da so poročila s fronte jako ugodna. Na kako prebiti fronte ni misliti. Za enkrat vsled južnega vremena ni pričakovati odločilnih operacij.

Vojne manifestacije v Petrogradu.

PETROGRAD, 30. (Kor.) Glasom poročila petrograjske brzojavne agencije je litavski pešpolk v tavrjski palači pozdravil provizorično vlado in svetovlastvo delavcev in vojakov. Polk je bil sprejet od predsednika dume Rodžjanka in več članov dume. Sledilo je več govorov. Nato je korakal polk med zvoki marševleze mimo tavrjske palače in se potem vrnil v vojašnico. Po njegovem odhodu je prišel pred tavrjsko palačo 180. pešpolk. Sledilo je istotako več govorov. Med drugimi je neki pred kratkim s fronte vrnilsi se vojak prinesel pozdrave vojne armade, ki se hoče boriti s sovražnikom do zadnje kaplje krvi.

Ogrska opozicija in ruska revolucija.

BUDIMPEŠTA, 31. (Kor.) Koncem včerajšnje seje poslanske zbornice je bil vložen sledeči predlog: ki so ga podpisali vsi člani opozicije: Zbornica naj sklene sledečo izjavo: „Naša dežela in naša monarhija ni napovedala boj ruskomu narodu, ampak ruskomu absolutizmu. Čeprav so tudi sedaj Rusi v boju z nami kot naši nasprotniki, vendar želimo kljub temu odkritosrčno, da si ruski narod od vseh okoliščin ohrani priporjeno ustavno svobodo. Kot ustavopravno zastopstvo ogrskega naroda protestiramo proti tendenci oznojnemu poročilu, ki se razširja v inozemstvu, kakor da bi se uporabljalo orožje za ustavno svobodo bojujočega se ogrskega naroda v svrhu, da se zopet vzpostavi v Rusiji samoderžstvo.“

Avstrija na razpotju.

Češka revija „Naša Doba“ je priobčila v svojem zadnjem zvezku ta-le članek: Že dje časa je naša češka javnost v napetosti — z ene strani radi neprestanih ključev po izvedbi zahtev nemških političnih strank v Avstriji — takozvanih „predpogojev“ — z druge strani po glasovih, da vlada res misli izpolniti nekatere teh zahtev. In sicer povsem enostransko in po nekonstitucionalni poti. Gre tu — kakor se čuje — za nemški državni jezik, ali (kakor pravijo evemistično polepševalno) za „poslovni in posredovalni jezik države“, in poleg tega za uvedbo okrožnega reda na Češkem. Temu redu je baje tudi namen narodna obmejevanje in osvoboditev deželne uprave — torej „razdeljenje“ uprave, sicer bi bila seveda dežela — kot celota — oslabiljena.

Te reforme bi pomenjale, da se odre-kamo dveh idej moderne Avstrije. Prvič misli in zavesti, da je ta državna polovica prav za prav zveza v državnem zboru zastopanih kraljevstev in dežel, da so jej torej težele kot javnopravna celota v podlagi, na katerih sloni vrhu tega tudi dinastična pravica vladajoče dinastije. Sicer pa si treba le poklicati v zavest, da je ta zveza šele med vojno zadobila posebno in enotno ime. Poleg te ideje in tega dejstva je načelo absolutne enakopravnosti narodov, živečih v državi, ki ga ustave konstitucionalne Avstrije niso nikdar opustile. To nam potrdi nekoliko zgledov.

Že prve izjave iz najpoklicanejših ust nam sporočajo, da ne bo Avstrija poznala ne nikakih gospodarskih narodov na eni in ne nikakih zatiranih narodov na drugi strani. Tako razglasa kabinetno pismo kralja Ferdinanda V. v odgovor na petico na praško meščanstvo, da je češko narodnost jemati v podlago tako, da bo češki jezik v vseh panogah državne uprave in javnega pouka popolnoma izenačen nemškemu! In prva konstitucionalna avstrijska, takolimenovana Pillersdorfova ustava od 26. aprila 1848. določa v § 4.: „Vsem plemenom je zagotovljena enakopravnost njih narodnosti in jezika.“ Tudi ustava za „avstrijsko cesarstvo“ od dne 4. marca 1849. izreka to načelo moderne Avstrije še določneje, ko pravi v § 5.:

„Vsa plemena so enakopravna in vsako plemo ima nekršljivo pravico do ohranjanja in negovanja svoje narodnosti in svojega jezika!“

Tudi deželne ustave, izdane 31. decembra 1849., vsebujejo vse soglasno določbo, da so plemena, bivačja v deželi, enakopravna in da imajo nedotakljivo pravico do ohranjanja in negovanja svoje narodnosti in svojega jezika!

In od tega časa si ni upala nobena avstrijska ustava, da bi določila kaj drugega, kar bi bilo v nasprotju s načelom absolutne enakopravnosti vseh narodov v državi. S tem pa nečemo reči, da bi bilo načelo popolne enakopravnosti v vsem državnem življenju tudi že v resnici izvedeno. Ali, dovolj velepomembno je že to, da se je to načelo smatralo kot neomajna podlaga konstitucionalne Avstrije — tako, da je tudi sedaj veljavna ustava proglašja kot državen temeljni zakon. (Zvrsetek pride.)

Razne politične vesti.

Madjarski glas — pameti! Pod naslovom „Nemci in Slovani“ je prinesel madjarski list „Vilag“ članek, v katerem je razpravljal o položaju narodnosti po vojni. Pravi, da so zatirani narodi večna nevarnost za državo in da se bodo vezali medsebojno proti vladajočemu sistemu. Zato so se Čehi, Slovenci, Hrvatje in Malorusi morali združiti s kako reakcijo, ki je samo po njihovi pomoči postala pretežna. Tudi ne veruje „Vilag“, da bi mogli v Avstriji vladati proti Slovanom na podlagi § 14. Narod pozna — vzklila „Vilag“ — samo dve poti: ali nacionalno kulturo, ali — nikakoli! Zabeležili smo ta madjarski glas — pameti. Saj je redko prilika za kaj takega.

Nova uredba v Avstriji. Včeraj smo rekli, da smo glede namenov vlade še vedno na nejasnem. Danes pa moremo na podlagi vesti v „Narodni politiki“ sklepati, da tudi Nemci med seboj niso še na jasnem, kako daleč morejo in smejo za sedaj! V parlamentu na Dunaju da se vrše zaupna pogajanja nemških zastopnikov od soudeležbi raznih zaupnikov, ki jim bo odločiti, v kakem obsegu naj nastopi izprememba v notranjopolitičnih razmerah! — Torej bo — če je to poročilo resnično — vendar le tako, kakor smo rekli nedavno: da so nemški nacionalci — bodi že prisiljeni po lastnem izpoznavanju, da vendar ne gre tako lahko, ali pa pod kakim pritiskom — začeli prilivati vode v vino. Čudno nam kliče, iz katerega bi se dalo kaj sklepati! Istočasno, ko se Nemci v parlamentu šele pogajajo in posvetujejo, kako daleč naj prav za prav gredo se svojimi zahtevami in v koliki meri naj uresničene teh zahtev postavijo kot svoj „predpogoj“ za sestanke držav. zboru — istočasno so se v poslopiju parlamenta že začela navadna dela in priprave, ki vsikdar kažejo na bližnje sklicanje državnega zbora. Iz te koincidence bi se dalo sklepati: ali da je vlada dobro informirana in gotova, da nemški sklepi ne bodo taki, da bi onemogočili sklicanje parlamenta, da je torej zasedenje zagotovljeno; ali pa, da je vlada že določila svoje postopanje brez ozira na take ali take sklepe nemških zastopnikov in zaupnikov! Ali tu bi mi posvarili vnovič: Bog ne daj, da bi iz dejstva, da se nemški politiki posvetujejo, koliko vode naj prilijejo v kupo svojih zahtev in predpogojev, hoteli mi izvajati falekosežen sklep, kakor da bi se oni definitivno in za vedno odrekli svojih „rihtlinij“. Udaajo se pač le — seveda govorimo vedno v domnevi, da je vest o teh posvetovanjih resnična — sili tenotke. Njihove zahteve ostanejo. Ali na našo srečo je dobro preiskrbljeno za protitežje — v naravi, v strukturi, v zgodovinskem poslanstvu obdanske države. Na tem ne more nič izpremeniti niti „nova uredba“, kakor si jo žele nemški nacionalci. Velika ideja ostaja. Oblika se more sicer izpremeniti, bitstvo pa ne: resničnost grupacije narodov monarhije in pa skupnega življenja. In v tem skupnem življenju imajo vsi narodi svojo ceno po svoji notranji vsebini, svojem duševnem in gospodarskem delu, svojem značaju, in pa svoji zvestobi do sebe, do svoje krvi, do svoje grude, po absolutni ljubezni in zvestobi do lastne domovine. Tu moremo nadovezati besede, ki jih je izgovoril v nekem svojem govoru dr. Matuš, ta ravnuoar z dostojanstvom talnega svetnika odlikovani češki politik: Narodi Avstrije so tolikokrat in tako sijajno v kritičnih položajih monarhije posvedočili svojo požrtvovalnost; so to, kar zahteva neizgibno od njih enotnost monarhije, vsikdar in vsikdar polagali na oltar domovine — in zaslužujejo torej glede izmere nacionalnih pravic, da se, poleg Avstrijevcev prvega reda, ne postopa žnjimi kot z Avstrijci drugega reda. Slovani gotovo ne zahtevajo, da se naši državni pritise slovenski značaj; ali istotako so v polni pravici, ako se upirajo in protestirajo proti temu, da bi katera-koli narodnost hotela edino in izključno svoj značaj vsiliti tej državi narodnosti. Evo vam! Tu je začrtana edina prava in edina možna rihtlinija za notranjo preuredbo, ako naj res pride do miru, sreče in blagoslova v tej državi!

Aprovizacijske stvari.

Prodajalci kruha.

Aprovizacijska komisija naznanja prodajalcem kruha, da je odrezke krušnih izkaznic za tedna 76—77, prejete do vstetega današnjega dne, 1. aprila, izročiti tekom srede, 4. aprila, v času med 8 dop. in 3 pop. v kontrolnem uradu za izkaznice, ulica Lazzaretto vecchio št. 52. Obenem z odrezki je predložiti tudi zapisnik, ki je predpisan po namestitveni odredbi z dne 17. sept. 1915, dež. zak. in naredb. št. 30 in mora biti zaključen z 1. aprilom t. l.

Someščani!

Dolžnost nas meščanov, svestih si najslavnejših tradicij našega mesta, je, da poskrbimo za to, da postavi hvalenost najzvestejšega mesta Trsta v vojni razstavi in v bodočem vojnem muzeju temeljit onim junakom, ki so z lastnim življenjem posvedočili svojo vdanost in ljubezen do našega cesarja in gospoda in do države, ali so se odlikovali na bojnem polju, polju časti, zato, da preide iz roda v rod večni spomin.

Vsled tega sem naročil mestnemu magistratu, naj nabira imena Tržčanov, ki so umrli na bojišču ali so bili odlikovani v vojni, in naj jih nato sporoči odboru za prireditve vojne razstave.

Zato pa, da naš namen popolnoma uspe, je neobhodno potrebno sodelovanje vsega prebivalstva.

Radi tega pozivam meščane, naj se odzovejo vabilu, ki ga naslovi nanje prihodnje dni anagrafični urad mestnega magistrata.

Trst, dne 31. marca 1917.

Cesarski komisar
državnega neposrednega mesta Trsta.

Domate vesti.

Povišanje vzdrževalnine za družine vpoklicancev.

V današnjem državnem zakoniku izide cesarska naredba, po kateri se izprememajo, oziroma dopolnjujejo nekatere določbe o državnih vzdrževalnih za družine vpoklicancev. In sicer se v bodoče vzdrževalnina za žene vpoklicancev, odgovarjajoče njihovu bivališču, poviša za 10 do 25 odstotkov, v kolikor njihovi eventualni postranski dohodki ne presegajo gotove višine. S tem se ima olajšati njihovo življenje in življenje njihove dece ter preprečiti, da bi se žene posvečale takim postranskim poslom, ki bi jih odtegovali vzgoji otrok in domačemu gospodinjstvu. Zlasti se imajo novimi določbami olajšati življenje družinam, ki bivajo v krajih, kjer vlada posebna draginja živila in kjer morajo večinoma stanovati v najetih stanovanjih, kakor v mestih in industrijskih krajih. Za one stranke, ki bivajo v najetih stanovanjih, se je vzdrževalni prispevek za otroke pod 8 let, ki je dosedaj znašal samo del navadnega vzdrževalnega prispevka, ob istočasnem razvojlajljanju cesarske narredbe iz leta 1916, povisal na normalno izmero. Takim načinom je torej za naprej odmerjati enotna vzdrževalnina (prehranjevalni in najemniški prispevek) za vse otroke brez razlike starosti. Nasprotno pa se pri onih družinah, ki ne bivajo v najetem stanovanju, torej pri družinah, ki kakor je to večinoma na deželi, bivajo v lastnih hišah ter so le v manjši meri prizadete po dragini, v tem oziru ni nič izpremenilo; torej se bo pri teh družinah glede odmere vzdrževalnine tudi za naprej razlikovalo med otroki pod osem in onimi nad osem let. Nadalje prihajajo glede priboljškov v poštev oni svoji kakega vpoklicanca — in sicer izmed otrok tako oni, ki se že dopolnijo 8. leto, in oni, ki še nimajo 8 let —, ki sicer niso navezani na najeto stanovanje, ker bivajo v lastni hiši, ki imajo pa za dolg, vrljen na hiši plačevati tako visoke obresti, da dosega te obresti po odračunanju eventualnega obrestnega dohodka višino v kraju običajne najemnine za stanovanje, v kateremnem bivajo. S to določbo, ki prihaja v prvi vrsti v prilog lastnikom malih domovani, se ustreza zlasti iz krogov poljedelskega prebivalstva opetovano izražanim željam.

Povišek stroškov, ki nastane po tej cesarski naredbi, bo znašal približno 500 milijonov kron na leto.

O tej naredbi se izpregovorimo. Danes rečemo le to, da se nam zdi svota letnih 500 milijonov K veliko prenzka, ako naj bo tolikim milijonom, ki so danes izključno navezani na državno vzdrževalnino, v resnici bistveno pomagano.

Ustanovitev deželnega urada avstrijskega zaklada za vojaške vdove in sirote, ter za varstvo otrok in mladine. V petek

popoldne se je vršila na tržaškem nameštvu konferenca v svrhu ustanovitve takega deželnega mesta v Trstu. Seje se je udeležil predsednik zaklada, bivši minister grof Wickenburg, ki je v ta namen prišel z Dunaja, namestnik dr. baron Fries-Skene, škof mnggr. dr. Karlin, poveljnik pomorskega okraja in mestni poveljnik kontreadmiral bar. Koudelka ter zastopniki raznih oblasti in društev. Pri govorih namestnika bar. Fries-Skeneja in grofa Wickenburga, ki sta oba poudarjala nujno potrebo take ustanovitve in dosedanje uspešno delovanje domačih činiteljev na tem polju, zlasti namestnikove soproge gospe baronice Lucy Fries-Skeneje na čelu organizacije oskrbnih vojniških sirot, se je razvila daljša razprava, v kateri se je zlasti škof mnggr. dr. Karlin toplo zavzemal za vojniške sirote. Ko so se nato prerezala pravila in se soglasno odobrila, se je konstituiral deželni urad pod predsedništvom namestnika, kateremu so se dodali kot podpredsedniki tržaški vojaški mestni poveljnik, tržaški cesarski komisar, tržaški škof, goriški deželni glavar in predsednik istrske deželne upravne komisije.

Pomožna akcija za revnejše, oziroma manj imovite kroge prebivalstva. C. kr. vlada je uvedla pomožno akcijo v korist onih krogov prebivalstva, ki so najbolj prizadeti vsled vojne. Da se ugotovi, katere osebe bodo imele pravico do ugodnosti te državne pomožne akcije, so se pri posameznih krušnih komisijah ustanovile posebne okrajne aprovizacijske komisije, sestavljene iz zastopnikov raznih slojev prebivalstva. Te komisije bodo potem po tehtnem preudarku gospodarskih razmer vsakega posameznika na podlagi informacij okločale o vprašanju, kdo ima pravico do ugodnosti gori omenjene pomožne akcije in kdo ne. Oni, katerim se bo ta pravica priznala, dobe posebne izkaznice za nabavo nekaterih živil po ugodnostnih cenah, v kolikor to dopušča razpoložljiva sredstva.

Poglavjarji domačih gospodinjstev, ki smatrajo, da pripadajo kategoriji manj imovitih, in bi hoteli biti deležni dobrot državne pomožne akcije, se torej vabijo, da se v dnevi med 2. in 7. aprilom t. l. zgledajo pristojni krušni komisiji, kjer dobe posebne priglasnice, ki jih je potem, primerno izpolnjene, zopet vrniti tekom označenega roka.

Tobačne izkaznice. C. kr. finančno ravnanje tobačne razglašja: Da se uročitve tobačnih izkaznic konča v najkrajšem času, je finančno ravnanje tobačne razglašja, da se spremeni red za dviganje tobačnih izkaznic, javljen v naznanilu 28. marca 1917 oziroma skrajša za to določeni rok in sicer: 2. aprila od 4 do 5½ p. p. za osebe z začetnim priimkom Cr do vstevši D, od 5½ do 7 p. p. za osebe z začetnim priimkom E in F, 3. aprila od 4 do 5½ p. p. za osebe z začetnim priimkom G, od 5½ do 7 p. p. za osebe z začetnim priimkom H, I, in J, 4. aprila od 4 do 5½ p. p. za osebe z začetnim priimkom K in L, od 5½ do 7 p. p. za osebe z začetnim priimkom M do vstevši Mi, 5. aprila od 4 do 5½ p. p. za osebe z začetnim priimkom Mo do vst. O, od 5½ do 7 p. p. za osebe z začetnim priimkom P do vst. Po, 6. aprila od 4 do 5½ p. p. za osebe z začetnim priimkom Pr, od 5½ do 7 p. p. za osebe z začetnim priimkom S do vst. Sk, 10. aprila od 4 do 5½ p. p. za osebe z začetnim priimkom Sl do vst. Te, od 5½ do 7 p. p. za osebe z začetnim priimkom Th do vst. V, 11. aprila od 4 do 5½ p. p. za osebe z začetnim priimkom W, X in Z. Istočasno se objavlja, da se bo vršila prihodnja razdelitev tobaka v petek, 6. aprila 1917., po starili običajih in ne potem izkaznic.

† Fran Gerbič. V četrtek jutraj je umrl po kratki, komaj petdnevni bolezni, v Ljubljani šolski ravnatelj Glasbene Maticе, odlični slovenski glasbenik gospod Fran Gerbič, v 77. letu svoje starosti. — Fran Gerbič se je rodil 5. okt. 1840 v Cerklji na Notranjskem in je že kot majhen deček kazal izredno pevsko nadarjenost. Z enajstim letom je prišel v ljubljanske šole; dovršil najprej 3. in 4. razred nor-

malke, nato še tri razrede realke. Že v tem času se je učil petja in klavirja. Ko je pa l. 1856. vstopil v učiteljsko, se je še večjo vnmemo lotil glasbenih študij. Učiteljske glasbe mu je bil Kamilo Mašek in sicer v teoriji (oz. harmoniji), petju, klavirski in orgelski igri. V tem času je večkrat nastopil kot l. tenorist v filharmoničnem (takrat še ne popolnoma nemškem) društvu pol. Nedvedovim vodstvom. Po končanih študijah v učiteljsko je bil l. 1857. nastavljen kot provizorični učitelj v Trnovem pri Ilirski Bistrici. L. 1861. je bil imenovan za stalnega učitelja oz. nadučitelja ravnateljstva. V Trnovem je opravljal ves čas svojega tamošnjega bivanja tudi službo organiziranja in cerkvenega pevovodje. V tem času je začel komponirati in izdajati svoje prve. Kot prve skladbe so izšli l. 1861.: »Glas slovenski«, obsegajoči osem moških zborov in tri samospeve. Kot nadarjenemu skladatelju in zornemu pevcu so Gerbiču od vseh strani prigovarjali, naj se temeljiteje izobraži v glasbeni stroki. In tudi Gerbič sam je hrepenel po nadaljni, če mogoče popolni glasbeni izobrazbi. Zato je pustil učiteljsko službo in odšel v Prago na konservatorij. Tu je študiral od l. 1865. do 1867. predvsem solopetje in kompozicijo, poleg tega pa tudi razne druge predmete: klavir, glasbeno zgodovino itd. Konservatorij je dovršil z odliko. V dobi svojih konservatorskih študijev je izdal »Liro Sionsko«, ki je izhajala eno leto (l. 1866.). Po končanih konservatorskih študijah je Gerbič deloval najprej pol leta kot operni tenorist v Narodnem divadlu v Pragi in je že s svojim prvim javnim nastopom v Mozartovi operi »Titus« vzbudil veliko pozornost. Angažiran je bil nato na zagrebško gledališče in potem na gledališče v Lvovu, nastopil je v mnogih operah in pel prve tenorske vloge v velikih operah »Hugonoti«, »Robert vrag«, »Africanka«, »Židovka«, »Lohengrin«, »Aida«, »Trovatore«, »Ernani«, »Rigoletto«, »Lucrezia Borgia«, »Favorita«, »Norma«, »Sevilski brivci«, »Don Juan«, »Fidelio«, »Faust«, »Marta« itd. V Lvovu mu je delal poljski jezik nekaj težav, a premagal jih je vse in se v 11 dneh naučil težko ulogo Eleazarja v »Židovki«, ki spada med največje in najtežje operne partije. Največkrat je pel v Gounodovem »Faustu« naslovno ulogo; samo v Zagrebu jo je pel šestdesetkrat. Bolezen ga je prisilila, da je zapustil Zagreb ter ostal dve leti v svojem domačem kraju. Prišel je potem na gledališče v Ulmu na Virmberškem, kjer je užival največje simpatije. Iz Ulma je šel na gledališče v Lvov; ponudbo v Kijev je odklonil. Tudi v Lvovu je užival največje priznanje, a ko je izgubil svojega sinčka, mu ni bilo več obstanka pri gledališču in je postal profesor solopetja in pevovodja na konservatoriju v Lvovu, kjer je ostal do leta 1886., ko so ga ljubljanska društva »Glasbena Matica«, »Citalnica« in »Dramatično društvo« povabila v Ljubljano. Tako je prišel v Ljubljano ter vstopil pri »Glasbeni Matici« kot učitelj in vodja društvene šole, pri »Citalnici« kot pevovodja (do l. 1890., t. j. do razpada »Citalnice«), pri »Dram. društvu« pa kot kapelnik (do leta 1895.). L. 1890., 1891. in 1897. je bil pomožni učitelj na učiteljsko za glasbeno teorijo, harmonijo, zborovo petje in organje. Nekaj let je bil tudi pevovodja pevskega društva »Ljubljane« in je leta 1899. tudi prevzel službo pevovodje in organizatorja pri sv. Jakobu v Ljubljani. Od istega leta je deloval tudi v »Cecilijinem društvu«. Najneumorneje pa je deloval Gerbič v »Glasbeni Matici«, nad 30 let. Velike so Gerbičeve zasluge za slovensko glasbo sploh, za slovensko opero pa še prav posebej. Spominjamo se tistih začetkov v stari ljubljanski Citalnici, kjer nam je Gerbičeva rodbina (Gerbič kot dirigent, njegova gospa soproga in njega svakinja gca. Daneševa kot pevki) omogočala uprizoritve prvih oper na slovenskem odru: »V vodnjaku«, »Mornarji na krov« itd. — Število Gerbičevih glasbenih del je velikansko. Baval se je z našimi narodnimi pesmimi in obožati našo glasbeno literaturo, posvetno in cerkveno, z mnogostevilnimi skladbami, katerih mnoge zaslužio najodličnejše mesto v njej. Zadnje njegovo delo, simfonija z orkestrom, se nahaja še v rokopisu. — Po kratki, petdnevni bolezni je Gerbič zatisnil oči za vedno. Slovenski narod je izgubil žnjim odličnega moža, ki si je s svojim kulturnim delom pridobil zanj neveljavne zasluge. Glasbena Matica ga je imenovala za svojega

DANAŠNJA ŠOLSKA PREDSTAVA NA KORIST ŽENSKA PODRUŽNICE CMD SE VSLED NASTALIH ZAPREK NE VRŠI. VRŠILA PA SE BO PO VELIKI NOČI IN OSTANEJO ŽE KUPLJENE VSTOPNICE V VELJAVI.

PODLISTEK.

„Ne sodite, ...!“
Roman.

— Tako, tako, srcece moje, vračš se k meni. ... hvala ti. Kaj ne, sedaj me boš tudi kmalu mogla mirno poslušati? Glej, med nama se ni izpremenilo prav nič in se ne izpremeni prav nič. Jasnó leži najina bodočnost pred nama. Ti boš živela na Oginju. ... Sonja, neiztrajaj se mi zopet, držim te trdno, čuj me, poslušaj me. ... to boš pač morala žrtvovati zame, ubožica, da boš samevala na Oginju. Vendar pa storiva vse, da boš mogla prenašati to samoto. Povabi vse svoje iz Rusije. Jaz bom prilajal k tebi vsak prosti trenutek. Kaj pomeni potem dan čakanja, če prihaja sreča? Najhitrejši konji me poneso k tebi. Za čas nekaj mesecev, ki ga moram preživeti v novi prestolici, se že najde prilika, da se bova videla. Potovabo med tudi pogostoma, iz zdravstvenih ozirov. ... drugo pa se že uredi. Zunaj v svetu bova tako srečna, kot pred kratkim v Parizu. Sedaj pa govori ti, dragica.

— Henrik, tvoji načrti so skoraj popol-

ni, oziral se nisi samo na eno: na ime, ki ga zaslužiš potem?
— Sonja, doslej se nisi ozirala niti na desno niti na levo, kaj naj pomeni ta »potem«?
— Ali moreš še vprašati? O, da bi mogla zbrati svoje misli in najti prave besede, da ti povem, kaj čutim! Poizkusila bom. Glej, stala sva drug ob drugem na višavi, ožarevana po solčnih žarkih, in tam doli od najinih nogah je ležal mali svet. Redkokdaj je dospel gori do naju kak zvok, in če je dospel, nama ni bilo treba skrbeti zaradi njega, saj sva bila svobodna! Ti si bil svobodni mož, jaz sem bila svobodna žena, in smela sva dati in jemati. Sedaj stopava počasi v dolino, višavska svetloba izginja bolj in bolj, temne sence se love okoli naju. ... najtemnejša stoji med tabo in med mano. ... in glasovi sveta se bližajo vedno bolj in bolj. Doli sva. Ti nisi več svobodni mož, in jaz nisem več svobodna žena, ne smeva več dati, ne smeva več jemati. Na najini višavi so plameli plemeniti plameni: najina ljubezen, ki naju je oplemenitovala; na zemlji pa gori ostudno gomoleč plamen: sramota, porajajoč smrtni greh. ... zgorjal je bilo življenje, spodaj je smrt. Izgoriti si moram smrt in zapustiti tebe. ...

častnega člana in isto čast sta mu tudi izkazala Narodno zemaljsko kazališče in Zemaljski glasbeni zavod v Zagrebu. — Slava in čast pokojnikovu spominu!
Vsemogočni »Lavoratore«! Prejeli smo: »Lavoratore« od 28. t. m. odgovarja nekemu anonimnemu piscu, ki se je pritoževal proti aprovizacijski komisiji in »Lavoratoru« samemu in ki je med drugim pisal, naj ne mislijo gospodje od »Lavoratora«, da bo komisija tudi po vojni delila živila. Izjava, da oni pisec mora biti gotovo kak štacunar (bottega) torej živilski oderuh (strozzino), ki ne zna drugega, nego izrabljati svojega bližnjega in ki živi le od tuje škode. Nazadnje vzklika »Lavoratore«: »Le pogum, že vdobimo tudi za Vas kako mesto za snamežje — javnih stranišč!« »Lavoratore« je torej tisti, ki dela sedaj in ki bo tudi po vojni delal lepo in slabo vreme in ki deli privatne in javne službe!! Vsaka pritožba mu je združnost, vsak štacunar ali trgovec oderuh, škodljivec, parasit! Kdo je kriv, da se »Lavoratore« na tak neokusen in sirov način spopri in da sme ves obrtni stan pošiljati — snažiti stranišča? Velik del te krivde imajo njegovi čitatelji, od katerih ima »Lavoratore« gotovo manjši dohodek nego največji štacunar in ki imajo v »Lavoratoru« tak list, kakor ga zaslužio! Kdo je prav za prav pravi »bottega«?

Vojaški pogreb. V tujakšnji pomožni in kontumacijski bolnišnici Rdečega križa je umrl 30. t. m. pešec 91. pešpolka Ivan Koukal. Pogreb se bo vršil danes, 1. aprila, ob 3 pop. iz omenjene bolnišnice na tujakšnje vojaško pokopališče.

Draginja mesa. Meso se je podražilo že v minotem tednu. V tem zopet. Prišli smo že preko deset kron za kilogram. In bilo je tudi dnevoj, ko se je pokazalo občutno pomanjkanje tudi na tem živilu. Ljudje so morali begati od mesnice do mesnice, da so kaj dobili — če sploh so! Ljudje jadikujejo in se vprašujejo s strahom, kaj bo, če tudi tega živila ne bo, ali pa mu bodo cene take, da jim povprečne družine ne bodo dorele s svojimi skromnimi dohodki? V tem smislu nam prilajajo lamentacije — ustmene in pisane — druga za drugo, proseč nas, naj apeliramo na mero-dajne faktorije, da za božjo voljo ukrenejo primerno, da ne pritise še ta stiska. Pomisliti treba namreč, da kvantiteta živila, ki jo dobivajo družine od aprovizacijske komisije za teden, absolutno in niti od daleč ne zadošča za teden dni. Ako ni kakega izpopolnila, je križ in reva v družini. Po to izpopolnilo so se neštete družine zatekale v — mesnice. Ni bilo lahko, težko je šlo, ker so bile cene mesa itak že take, da so prekopolne gospodinjstve proračune. Ali — sila kola lom! Šlo je za silo. Kako pa bi bilo za vse te družine, če bi mesa zmanjkalo ali pa če mu bodo cene take, da jih nižji in srednji sloji sploh ne bodo mogli zmagovati — da se bodo morali torej odreči tudi temu izpopolnilu za nedostatek na racijah aprovizacijske komisije?! Trgi so prazni, proti uvažanju drugih živil od zunaj so stroge odredbe; a sedaj naj bi bila tudi mesnica ali prazna, ali zagrabena po nedosežnih cenah! Tako jadikujejo ljudje in mi jim ustrezamo, obračajoč se do vseh, v stvarih aprovizacije poklicanih činiteljev s prošnjo, naj ukrenejo, kar le morejo, da ne pride nad prebivalstvo tudi to zlo. Pri tem bi jih opozorili na neko neprilichost, zlorabo, ki je, ako ne glavni, vendar gotovo važen vzrok sedanjemu kalamiteti z mesom. Potrudili smo se in polzevali pri mesarjih samih. Starejši — solžljivi. Rekli so nam, da se sicer v sedanjih časih kak dan more pojaviti pomanjkanje na mesu, ali na sploh da, vsaj za sedaj, ni nevarnosti, da bi prišlo trajno pomanjkanje na mesu. Tudi da ne bi bilo treba tako visokih cen, če ne bi jih nekateri mlajši in — recimo — bolj ležerni mesarji višali s tem, da hodijo čakati na ceste in poti po okolici — posebno na katinarsko — kjer love živino, ki prihaja od zunaj, plačujejo vsako ceno in s tem provzročajo višanje cen po vseh mesnicah. Tako so nas informirali mesarji sami in mi opozarjamo prizadete činitelje na to informacijo. Morda bi mogla biti ta v izhodišče za kako — remediuro.

V slovo priljubljen Vinko Grčič.
... Strah nas je groba, in čudno nam je pri srcu, ko vidimo pokop; ali misel na grob je zdrava in nas uči ponižnosti. — Minilo je precej časa, skoro troje let, odkar si se v službi domovine podal na bojno polje. In sedaj tako kruto presene-

čenje! Prihaja nam pretuzna vest, da si odšel za vedno tja — od koder ni več povratka! V mrzli tujini, daleč od svojih dragih, snivaš svoj večni sen. Zakaj to? Glej, domača gruda, ki si jo toliko ljubil. Te želi v svoje naročje, da se tu odpočiješ po trudopolnem potu. Zakaj se ne vrneš? Si-li postal nezvest svoji materi zemlji? Uklonili si se moral i Ti — kakor neštevilno drugih pred Teboj, ker je tako velel domovine ukaz. Ubogi Tvoji sivolasi oči, ubogi bratje in sestre, nesrečna soproga z nedolžnimi malčki — kje naj iščejo utehe, kje tolažbe v teh težkih dneh? ... Pa naša narodna trdnjava, ki si je bil tako zvesto utrdil — ali ti nič več ni mar, da jo ostavljaš baš sedaj, ko je grozi sovražni val? Ne! Saj vem, da si se težko ločil od nje, od naše jadranske obali, ki si jo ljubil z vsem srcem. Sprejmi poslednji pozdrav svojih dragih sorjakov z bregov naše Adrije; sprejmi obenem prisego narodnih bojevnikov: — Hrast se omaja in hrib, — Zvestoba Slovenca ne gane! — spavaj sladko v mrzli tuji zemlji!

Pohorsky.

Sestanek slovenskega učiteljskega sveta se vrši danes ob 10½ pop. v prostorih c. kr. pripravnic za srednje šole ulica sv. Frančiška 25.

Razpisano mesto. Odda se vojnim invalidom mesto provizoričnega cestnega asistenta za okraj Pazin s plačo mesečnih K 180. Prosilci morajo biti večji hrvatskega, nemškega toliko, da lahko vodijo plačilne pole, in event. italijanskega jezika. Prednost imajo nekdanji podčastniki tehničnih čet in se upoštevajo le vojni invalidi, katerim vojne poškodbe ne ovirajo dolge hoje. Natančnejše informacije pošlaga deželna komisija za vračajoče se bojevni-

Pomagajte revnim in potrebnim! Prejeli smo: Tiho, a smoteno in uspešno vrši svojo vzvišeno nalogo tržaško »Društvo sv. M. M. za varstvo deklet«. Več kot 20.000 oseb, ki imajo svoje pod orožjem, se je zateklo od začetka vojne k nam, in dobile so potrebnih nasvetov in podpor. Mnogo, mnogo bi storili vsem potrebnim, če bi imeli zadostnih sredstev. Obratno se torej do imenitij družin, posebno do gosp. z iskreno prošnjo, da bi nam blagovolile darovati kako oblačilo (tudi perilo), ki ga morebiti ne rabijo tako nujno. Dobrodošlo je vse, kajti potrebe so velike. Društvo razdeli dole darove največjim družinam vpoklicanih. Društvo sv. M. M. za varstvo deklet, Trst, ul. delle Acque št. 14 III. ure: od 10 jutraj do 3 popoldne.

Obdelan oves, ali kakor ga tudi imenujejo »ovsen riža« (reklo bi se tudi lahko »ovsena kaša«) je živilo, ki ga doslej še nismo poznali v naših krajih, ali pravzaprav, katerega ne pozna današnji rod. V prvi polovici prejšnjega stoletja, ko še ni bil krompir tako v splošni rabi, kot je danes — kjer ga seveda imajo — pa je bil oves med kmetskimi prebivalstvom zelo cenjen pridelek in ovsen kruh je preredni markaterega kmetskega dedka v imenitnega gospoda, čigar otroci so seveda poznali oves samo kot — konjsko krmilo. V tistih časih je bila tudi ovsena kaša jed, ki so jo jedli povsod, kjer se je prideloval oves. Ta teden se bo dobival ovsen ješprenj tudi v prodajalnah naše aprovizacijske komisije in le želeli bi bilo, da bi ga aprovizacijska komisija razdeljevala čim večkrat in tudi v večjih količinah kot po eno osminko na osebo in teden, kajti priznati je treba, da je ta ovsena kaša izredno redilna, morda najbolj med vsemi podobnimi živilom. Samo treba je prav ravhati žnjo. Porabljati se more kot zakuha na juhi, pražena kot riž, skuhana na mleku itd. Naj se pa porablja kakorkoli, jo je vedno treba nekaj ur preje namočiti, da se napne, in kuhati jo je treba ali pražiti nekoliko dalje časa kot pa n. pr. riž. Tako se dobi potem izborna okusna juha, ki se skoraj ne da razlikovati od ječmenove juhe, kvečjemu še, da je redilnejša. Pražena ovsena kaša se ne razlikuje dosti od pražene riža, in »rižot« iz ovsene kaše ne zaostaja prav nič za pravim rižotom. Spečena na mleku, je ovsena kaša enaka pravemu riževemu kipiuku. Kakor rečeno, izborno živilo, samo da bi ga dobili čim največ mogoče.

Posušena zelišča »Julienne«. Za pripravljanje »Julienne« smo prejeli naslednja dva nasveta: Zelišča se namočijo v vreli vodi in se pustijo v njej dve do tri ure. V kozici naj se potem razbeldi nekoliko masti s čebulo in se denejo vanjo

ocejena zelišča, da zarumene. Vse skupaj se nato zalije z govejo juho, ali če ni juhe, z vodo in se kuha še pol do tri četrt ure. — Drugi način: Zelišča se zvečer pred porabo namočijo kot n. pr. fižol. Drugi dan se ocede, poparijo z vrelo vodo in potem zakuhalo na juhi, ali pripravijo v omaki, za kar je seveda treba masti in moke.

Mestna zastavljalnica. V ponedeljek, 2. aprila, se bodo od 9½ pop. do 1 pop. prodajali na javni dražbi nedragoceni predmeti, zastavljeni na rumene listke serije 139 in sicer od št. 34.301 do št. 36.100. — V torek, 3. aprila, se bodo od 9½ pop. do 1 pop. prodajali na javni dražbi nedragoceni predmeti, zastavljeni meseca majnika leta 1916, na rumene listke serije 139 in sicer od št. 36.101 do št. 37.800. — V sredo, četrtek, petek in soboto se ne bo vršila dražba.

Razkol v Zadrudni zvezi v Ljubljani. Kakor znano, je prišlo med obema strujama — dr. Susteršičevo in dr. Krekovo — do definitivnega preloma, da si je poslednja poskušala vse, da bi preprečila ta dogodek: ustanovitev nove zveze pod imenom »Zadrudna centrala v Ljubljani«, ki je je namen, da bi kranjske zadrude odtrgala od stare Zadrudne Zveze. Tako zadržna Zadrudna zveza v okrožnici, ki jo je nedavno razposlala kranjskim članicam.

Uvodoma pravi, da je v zadrudni organizaciji nastopil dogodek, ki prča, da se tudi v gospodarskem življenju nismo »studenji otreli starega greha« — nesloge. Zgodovina slovenskega zadrudništva, da dokazuje, kako kvarna je bila zdravemu napredku njega razcepjenost v različnih zvezah. To zlo se sedaj še poveča. Na tako majhnem, gospodarsko še malo razvitem slovenskem ozemlju bomo imeli kar 5 raznih zadrudnih zvez! In to v času, ki najresneje zahteva od nas vse, da se tesno oklenemo drug drugega in strnemo vse svoje sile! Razkol, ki nam sedaj grozi, je bil zanesen v naše vrste brez vsakega stvarnega vzroka, pač pa iz nagibov »ki nimajo z zadrudništvom nič skupnega«.

Nato podaja okrožnica razsežen historijat postanka in razvoja razkola ter poizkusov za poravnavo. Važen je v tem historijatu dopis, ki ga je Zadrudna Zveza pisala gospodu kanoniku dr. Lampetu — pripadniku dr. Susteršičeve struje — in ki v njem obrazlojuje svoje nazore in svoje stališče ter vabi nasprotnike na nadaljnje »razgovore. Interesantna in značilna je v tem pismu konstatacija: da je bil predlog za vpis nove osrednje zadrudne organizacije »Zadrudne centrale v Ljubljani«, vložen poprej nego so se sploh začela medsebojna pogajanja! Okrožnica »Zadrudne Zveze« zaključuje: »Iz tega dopisa je razvidno, da je odbor Zadrudne Zveze zavzel napram označeni struji jako spraviljivo stališče. Z volitvami po proporenem sistemu (kakor jih je namreč predlagal dopis), bi ji bilo omogočeno sodelovati in sodelovati pri vseh Zveznih organih, če bi ji res bilo za sodelovanje!« Končno konstatuje okrožnica »Zadrudne Zveze« tudi, kaj zanimivo, simptomatično in za presojanje tega spora poučno dejstvo, da na svoje z dne 26. februarja 1916, datirano pismo kanoniku Lampetu »ni doslej (8. marca) prejela še nikakega odgovora«. — Mi bi pripomnili k temu razkolu: smo pač vsi, v vseh strankah, nasproti drugim rojakom in medsebojno, Slovenci, ki se težko otrešamo — da govorimo z vodstvom Zadrudne Zveze — starega greha, pa naj posledice tega še tako tepejo vseh skupaj!

Pristno — madjarsko! Policija na Reki bo podražljiva. Oziroma se podražljive ne je izvršuje. Te dni so bili vsi rešili redarji pozvani pred neko merodajno osebo, da se izjavijo, ali hočejo preiti v službo državne policije. Vsem onim pa, ki nosijo hrvatsko ime, so ob tej priliki povedali, da morejo ostati v službi državne policije, ako svoje ime pomadjarijo!! Komentarija res ni treba!

Nemško operetno gledališče »Eden«. Sročnja prva uprizoritev Eyslerjeve opere »Frauentresser« je uspešna razmeroma prav dobro in gre priznanje vsem igralcem glavnih ulog, zlasti pa g. Engla kot majorju, gca. Sendingovi in Nitschevi ter gg. Matuni, Svobodi in Reiserju. — Danes zvečer se ponovi Gilbertova opera »Kneumatografka kraljica«. — Jutri, v ponedeljek, je častni večer g. Engla in se ponovi »Frauentresser«. V torek se ponovi Kalmanova »Cardaska kneginja«. Z velikonočjo se zaključijo operetne predstave.

glasu? »Magdalena, delaj pokoro! Magdalena, čuj moj klic, vzdigni križ in pojdi za menoj, Magdalena!« In zlate črke pod razpelom, ali se niso pretvorile v svetilko, kažočo ji majhno, ozko stezo: »Christe eleison«. Mehanično, nevede so njene ustnice ponovile te besede:

— Christe eleison!
— Pomirila si se, Sonja, čutim, da si se. Ali je sedaj zopet vse dobro?
— Da...!
— Kako si to rekla... tako globoko, tako svečano. Pojdi, dlopiči se moraš... zakaj mi sloniš tako mrtvo v naročju?
— Tako trudna sem... Henrik moj.
— Pojdi, dragica, pojdi! Sonja, ali me ljubiš?
— Do smrti!
— Ali ostaneš vedno moja, Sonja?
— Vedno tvoja!
— Hvala ti, hvala! Sedaj pa pojdiva. Trdno se opri name. Tako kot sedaj bova hodila vedno skupaj. Ali me čuješ, srcece? Kaj šepetajo tvoje ustnice?
— Molitev...
— Dobro, prav je tako. Zakaj se oziraš? Pri vratih sva... pojdi, pojdi... kaj vidiš, dete moje? Ali si sedaj popolnoma pomirjena?
— Da...!

— Moj Bog, moj Bog, zakaj sem vladar? Vezan... vezan... zakaj me je ono dekle, ki je sovražim, smelo ujeti z eno samo besedo? Zakaj ne smem umreti tu žnjo, ki jo ljubim?... O Bog, obvaruj njeno duha, da se ji ne zmrača... Sonja, bodi mirna, Sonja, izraz tvojega očesa mi vzbuja bojazen.

— Ne, ne, saj sem popolnoma čiste pameti... niti edine misli ne morem upati, da bi se mi omračil duh.
— Ne misli na nič drugega, misli samo name, Sonja. Ostani pri meni... Saj moreš dihati samo na mojem srcu, saj moreš biti srečna samo pri meni... Nihče ne zahteva, da naj bi se ločila... Ne beži pred sladko srečo.

— Ostan! — je klical v njej glas, a drugi je zopet svaril natiho: »Pojdi!«
— Lice ob licu, roko v roki in srce na srce, tako so jima minevale minute. Potem pa je njen pogled v strahu in mehanično zabodil preko njegove glave po sobi.

Kje naj bi našla izhod iz tega duševnega labirinta? Kje je lučka, ki naj bi ji razsvetlila pravo stezo? Tedaj se ji je ustavil pogled na neki točki, strmo, široko odprt, s strahom. Križ tam v kotu, ali se ne premika? Ali ni hipoma oživel mramornato telo Gospodovo? Ali ni čula nekega

Tedensko zdravstveno poročilo. V času od 24. do 31. marca t. l. je bilo v tržaški občini zaznamovanih sedem slučajev davice in štiri slučaje legarja. Umrli je ena oseba za davico.

Z južno-zapadnega bojišča pošiljajo podzdrave za velikonočne praznike svojim družinam, prijateljem in znancom ter čitateljem "Edinosti". Slovenci iz Notranjske: Stanko Suligoj iz Dolnega Zemona, Ivan Rojc, Ivan Vrh iz Gor. Zemona, Fran Benigar, Anton Penko, Rudolf Krehel iz Trnovca. Na skorajšnje svidenje!

Srčne pozdrave pošiljajo vsem primorskim Slovincem in Slovenkam vojaški domaćega 97. pešpolka, 15. stotnije, 3. voja z nado, da se kmalu vrnejo v domovino. France Ravbar, (Repentabor), Laharnar Michael, (Tolmin), Škabar Anton, (Vel. Repen).

Pogreša se 80 let star mož, ki je šel 19. marca t. l. iz Crnotič v bližino vas Loko in se ni več vrnil. Postavje je srednje, brez brk. Nosil je črn klobuk, plave hlače ter črno suknjo. Kdor bi kaj vedel o njem, se prosil, naj to naznani družini Furlan v Crnotičah št. 40.

Gospodarstvo.

VAŽNO ZA IMETNIKE VREDNOSTNIH PAPIRJEV.

Danes ni več zadruge, ki bi ne bila imetnica kakave vrednostne papirja, ponajveč papirjev avstrijskih vojnih posojil. V teh vrednostnih papirjih ni naloženo le lastno imetje zadrug, ampak včasih zaupani denar, vloge malih vlagateljev; zato se jih mora smatrati vedno kot vrednost, kot zaupano imetje ter ravnanj z njimi istotako kot z gotovino.

Nakratko hočemo zadruge vnovič opozoriti, za kaj je treba pri prevzetju in shranjevanju vrednostnih papirjev skrbeti. Prevzeti vrednostni papir treba dobro pregledati, posebej plašč in posebej kuponsko polo, je-li nepoškodovan, je-li se številka plašča višja s številko kuponске polo in je-li obsega kuponске polo vse kupone ter talon (nakazilo na novo kuponsko polo).

Številko in serijo vsakega vrednostnega papirja se naj skrbno zapiše na konto vrednostnih papirjev v računskih knjigah, ker v slučaju izgube papirjev mora pri izvršitvi amortizacijskega postopanja biti izgubljeni vrednostni papir v prošnji za amortizacijo skrbno popisani, torej v prvi vrsti navedena številka in serija.

Pri shranjevanju vrednostnih papirjev v zadržanih blagajnah priporočamo, naj bi — kjer je to mogoče — bili posebej vloženi plašči in posebej kuponске polo, ker se i plašči i kuponске polo vrednostnih papirjev sami za sebe ne morejo prodati in jih torej v slučaju izgube ne more nihče uveljavljati.

Posebej povdarjamo, da so prostori za shranbo vrednostnih papirjev samo blagajne, varne pred ognjem in vplomom, in je zelo lahkomiselno, vlagati vrednostne papirje v razne skrinje in podobne shrambe.

Kako neprevidno se ponekod postopa z vrednostnimi papirji, se vidi iz naslednjega slučaja: neka zadruga je poslala Zvezi svoje blagajniške knjige v revizijo in sestavo računskega zaključka. Ko so prišle knjige na vrsto in je uradnik, poverjen s to nalogo, v njih listal, je na svoje nemalo začudenje našel v eni knjigi za več tisoč kron vojnih posojil. Ali pa je bil to morda honorar za naročeno delo?

Zgodi se, da v blagajnah zadrug ni vedno dovolj prostora, da bi se hranili tam vsi vrednostni papirji. V takem slučaju se obrnite na Zvezo, ki bo gotovo vaše papirje v svojih blagajnah ali pa v bančnih trezorjih shranila, pri čemur si obenem prihranite skrb za inkaso kuponov, katere vam zveza pravočasno pripiše v dobro na vašem tekočem računu.

Če pošljete vrednostne papirje po pošti, tedaj zapišite pošiljatev kot denarno pismo. Tako pošiljatev mora biti zaprt s petero pečati in vsebina mora biti na sprednji strani navedena (n. pr.: Vrednostni papirji za K 2000). Drugega načina, n. pr. priporočeni pisem, se pri pošiljanju vrednostnih papirjev ne poslužujte! Velika zguba lahko žalene onega, ki pošlje vrednostne papirje v navadnem pismu, za katero, kakor znano, poštna uprava niti z vinjarjem ne jamči. Čudno je

Ali ni čul umirajočega glasu? Ali ni videl zamirajočega pogleda? Ali ga ni svarilo nič?

Ne... Se je objel njeno telo, toda njena duša se mu je že izvilja....

Bilo je ob času, ko se noč bori z dnem. Medel, siv jutranji svit je vstajal nad naravo. Petelin še ni zapel.

Knez Henrik je spal nekaj ur trdno in mirno. Rdeča luč nočne svetilke mu je padala na obraz, ki je kazal miren, srečen izraz. Zastor pri vratih se je lahno zanihal. Pojavila se je tamkaj visoka postava, mirnornato bledeh potez, skoraj brez življenja. Usta je imela trpko, bolestno stisnjena, in samo v njenih velikih očeh je še bilo življenje.

Ali je bil dan, ali je bila sreča, ali je bila bodočnost ali skrb, ki je vstopala? Ne, bila je uboga, bridko trpeča, pozemeljska žena, ki je prihajala po slovo. Globoko si je vtisnila v svojo dušo poteze spečega kneza, zdrknila na tla poleg postelje in nastolila glavo na njeno blazino. Lahno, kot bi poljubljala spečega otroka, ga je poljubila na čelo. Posmehljal se je....

— Sonja!....
Njegova roka je tipajoče iskala njene. Našla jo je in jo stisnila.

(Dalič.)

vsekakor, če kdo raztrgan desetkronski bankovec pošlje v denarnem pismu, vrednostne papirje za recimo 30.000 kron pa v navadnem pismu, za katero ni nobenega jamstva. Pri večjih vrednostnih pošiljavah nič ne škodi, če zadruga Zvezo vnaprej v posebnem dopisu obvesti, da pošilja vrednostno pismo in s kako vsebino.

Zadruge, ki pošiljajo Zvezi kupone v inkaso, se naj ravnajo po sledečih načelih: Kuponi v vrednosti do 50 K se naj pošljejo v priporočeni, nikdar v navadnih pismih; če jih je večje število, naj se vložijo v denarne zavojke. K vsaki vrednostni pošiljavi, naj že obsega kupone, vrednostne papirje ali gotovino, naj zadruga priloži kratko poročilo, v kak namen in v kaki višini vrednosti pošilja. Edino tako je v blagajni Zveze mogoče kontrolirati, je-li pošiljatev v redu prišla. Na vseh kuponih, katere pošlje zadruga Zvezi v izmenjo, je treba na robu pritisniti zadržni pečat. Skrbite, da nikdar ne zamudite plačilnosti kuponov, zakaj škoda je zgubljenih obresti! »Zadruga«

DAROVIL.

Darovi, došli cesarskemu komisarju. Ravateljstvo ljudske in meščanske šole v ulici della Ferriera K 25, nabranih med učno mladitvijo v II. četrtletju, za Rdeči križ.

Zavodu sv. Nikolaja so poslali sledeči č. gg. dobrotniki in slavne korporacije sledeče darove: Ekselencija baron Fries-Skene, c. in kr. namestnik v Trstu, K 100, g. Vinko Majdič, v Kranju K 25, g. Anton Fabič, Opčina K 20, g. Antonija Gogola, Ljubljana K 5, Občina Sežana K 10, Zupanstvo Bloke K 10, Kmetstva posojilnica na Vrhniki K 20, g. Ivan Strunkelj, župnik, Zg. Tuhinjski K 2, g. Martin Stular, župnik, Trboče K 3, g. Karel Savnik v Kranju K 10, g. Jožef Rohman, c. kr. notar, Kostanjevica K 2, g. Karolina Zadnik, Trst K 20, Hranilno in posojilno društvo Ptuj K 50, g. Marija Klobučar, Ljubljana K 2, Neimenovana v Lokvi K 4, župni urad v Kokri K 2, Mestno zupanstvo, Sv. Križ-Cesta K 20, g. Ponikvar, namesto šopka ge. Gromovič K 5. — Najsrčnejša zahvala bodi izrečena tu vsem blagim dobrotnikom. Tudi naš zavod je prizadet vsled svetovnih zmešnjav. Prosim, pomagajte nam še drugi, ki ste bili z okoliščino naprošeni, da tudi mi srečno izvedemo iz denarnih stisk naš skromni, a na delu za blaginjo ubogih služkinj bogati zavod. Hvala! Bog plačaj vsem stotero, ter prosimo, ne pozabite še v bodoče našega zavoda. — Odbor Zavoda sv. Nikolaja v Trstu.

To in ono.

Sleparji v Budimpešti. Iz Budimpešte se poroča: Prel budimpeštanski kazenski sodišče se je 29. t. m. zagovarjal kot obtoženec budimpeštanski mestni uradnik Ernest Hladkay, ki si je na sleparski način znal prilastiti večji denarni znesek. Soproga trgovca s prašiči Adama Junga se je po posredovanju nekega komisijonarja po imenu Blau seznanila z magistratnim uradnikom Ernestom Hladkayem, katerega so klicali za barona. Hladkay je obljubil, da proti plačilu kron 15.000 spravi sina gospe Jungove, ki služi pri pehoti, od pehote h konjici. Sicer je vrnil ta znesek, ki ga mu je izročila gospe Jungova, toda pozneje je sprejel od Jungove znesek 4000 K v isti nameni. Ker ni izpolnil svoje obljube, ga je Jungova ovadila. Hladkay ji je vrnil 3000 K. Pri razpravi je dejal obtoženec, da je dal znesek 4000 K stavbenemu podjetniku Ivanu Romanu. Ta je izjavil, da je dal 3000 K nekemu grofu Frideriku Gatterburgu, ki je sedaj na fronti. Ostanek denarja da je izročil državnemu poslancu odvetniku dr. Nikolaju Peschi. Sodni dvor je sklenil, da zasliši poslanca dr. Pescho in grofa Friderika Gatterburga. V ta namen se je razprava odgodila. Poslanec dr. Pescha spada med one poslance, ki se nahajajo na listi ministrskega predsednika grofa Tisze in so v vojnem ministertvu posredovali v različnih obavnih zadevah.

Proročanstvo kmeta Mateja. V hrvatskih listih čitamo: V Srbiji so našli naš vojaški zapiske in spomine na čudnega kmečkega proroka Mateja iz vasi Kremne pri Užicu. Leta 1868. je napovedal kmet Matej javno na trgu v Užicu umor kneza Mihajla. Že drugi dan je dospela vest, da je bil 29. maja knez Mihajlo res umorjen. Retirali so tudi kmeta Mateja, češ, da je moral vedeti za zaroto. Izkazalo pa se je, da je bil popolnoma nedolžen. V preskavi je kmet Matej pravil tudi druge stvari, ki so jih zapisali v dokaz njegove abnormalnosti. Njegove besede pa so bile vedno tarke zanimive, da so kmeta Mateja poslali pozneje celo v Belgrad, kjer se je z njim razgovarjal sam kralj Milan. »Naslednik kneza Mihajla se bo ovenčal s kraljevsko krono« — je pripovedoval kmet Matej. Srbija se bo pod njim povečala in ojačila. Toda prvi kralj ne bo imel sreče, umrl bo v najlepši dobi. Imel bo sina jedinca, ki bo še bolj nesrečen. Umrl bo mlad, zelo mlad; ne bo mu še 30 let in zapustil ne bo nobenega potomca. (Kralj Aleksander.) Z njim umrje njegov rod.

Ohrenovičev ne bo več. V Srbiji bo zavladal drug rod. (Karagiorgevič.) Pa tudi ta ne bo vladal dolgo. Pridejo hudi notranji boji, pride strašna vojna in tuja sila bo zavlajala v Srbiji. Nastali bodo strašni in nesrečni časi. Ljudje bodo prihajali h grobovom svojih prednikov in solzni oči bodo vzdihovali: »Odprirete se grobovi, da tudi mi živi ležemo v vas! Blagor Vam, ki ste umrli, da Vam ni treba gledati muke in trpljenja našega.« Toda po tem strašnem času se vrne mirno in srečno življenje, tako zadovoljno, da bodo ljudje pred grobovi svojih prednikov govorili: »Stanite mrtvi, ta živimo!« — Ta čudni prorok kmet Matej je prorokoval l. 1868. celo telefon! Pravil je: »Kralj se bo posvetoval iz Belgrada s svojimi svetovalci v Negotinu, Nišu, Pirotu, Užicu.« Vprašali so ga, ali misli, da telegrafčno? Kmet Matej je odgovoril: »Ne. Razgovarjal se bo z njimi tako, kakor jaz govorim z Vami.« To njegovo proročanstvo so zapisali kot posebno eklatanten dokaz duševne zmedenosti.

Važno za posesnike avstr. vojnih posojil. Živnostenska banka, podružnica v Trstu, je izdala v slovenskem, hrvatskem, češkem in nemškem jeziku priročnik knjizico, vsebujočo opise vseh do sedaj izdanih avstr. vojnih posojil in vsa važnejša pomenila o njih upravi, donositosti, postavnih določilih itd. Kdor se za knjizico zanima, jo dobi brezplačno pri navedeni podružnici, t. č. v Pragi II., Panská ul. 7, ali pa pri njenem zastopstvu v Trstu, ul. Ponterosso 7.

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA

PODRUŽNICA V TRSTU

Ulica Ponterosso vogal ul. Maria Teresa. — Lastna palača.
Deliška glavica K 600.000. — Rez. zakl. 25.000.000.
Izpolnjuje kreditne vse bančne in menjalniške transakcije.
Uradne ure od 9—1 pop.

ČEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosakova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste št. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. — Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI.

se računajo po 4 stot. besedo.
Mestne tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

V petek se je izgubila v ulici Tigor živilska izkaznica z vsemi drugimi izkaznicami za 6 oseb, glaseče se na ime Ivan Taussek. Oseba, ki je bila opažena, naj jo prinese v ulico Edmonda d'Amicis št. 2 III nadst. v izogib očitav.

Kupuje se cunjje bele, barvane, pokrivala, volna, plektidine, bombaž, narabne obleke, vrve in žakije. Skladišče Jakov 16, Nacson. 1030

Čevlji nizki za moške, črni ameriški prve vrste, ženski pol ameriški rjavi, boš so na prodaj. Perojevič, Via Tor. S. Lorenzo št. 10 vrata 18 (Via S. Michele.) 1031

Planinski zajci so naprodaj Na ogled so od 9-12 zjutraj in od 2-4 pop. Ulica Maria Teresa št. 2 1038

Potrpežljiva učiteljica nauči nemško pisati in govoriti v treh mesecih. — Barriera 23 pritičje. 1027

Žakije vsake vrste kupuje Jakob Margon. Via Solitario 21 (pri mestni bolnišnici). 964

Diplomirana učiteljica podučuje z gotovim uspehom male in odrasle (gospe in gospodine) nemško in slovensko, le na svojem domu, po zmerni ceni. Informacije od 3-7 pop. Ulica Chiozza 27, III. nad, druge stopnice zdej na dvorišču, vrata 8. (A 3)

Kupuje se žakije vsake vrste na debelo in na drobno. Skladišče žakijev G. STEBEL Via Torrente 36. 1025

Mišica blizu kolodvora Sv. Ane, z dvema sobama, veliko kuhinjo z majolnim ogrevalcem, cementirani 2 kleti, vodnjak s pitno vodo, približno 60 klf. že obdelanega vrta (s krompirjem in zelenjavo), z lepim razgledom na morje, se prodaja za K 13.000. — Obdelano in ograjeno zemljišče 525 klf pri Sv. Ani K 15.000. Pojasnila daje Kolaršič, Hvarana Corso 9—11, 8-7.

Baterije prve vrste, sveže, so pravkar dospale, prodajam vse (poskušane po K 130 komad. Posiljam jih tudi po pošti po povzetju. — Trgovina J. Stoka, Trst, Molino piccolo št. 19 na vogalu ulice Torrente. 8061

Album Gorice v vojnem letu 1915—1917. Vojaška uprava poverila mi je bi gubnotno prodajo albuma obstoječega iz 21 različnih slik Gorice v vojni dobi. Krasnó izdelane slike so v barvah akvarela in grafita. Cena kompletne albuma je K 21. — Priporočam to krasno zbirko slik in ne dvomim, posebno, ker je tisti dobiček namenjen dobrodelnim svrhom, da ne pozneje sl. občinstvo drage volje po njih. — Album pošiljam tudi po pošti po povzetju. — Trgovina J. Stoka, Trst ul. Molino piccolo 19 (na vogalu ulice Torrente). 8062

Perile s higijeničnim razkuževalnim patentnim „Pralnim praškom“
PERILO PATENT „WASCHPULVER“
tovarna kemičnih proizvodov v Hrastniku.
Izključna zaloga za TRST, ISTRO in DALMACIJO
ALESSANDRO MARANGONI - Trst, ulica Chiozza 30.
Dobi se napredaj pri vseh prodajalnah jestvin, mirodinikah in zalogah mila.

JADRANSKA BANKA

Kapital in rezerva K 8.890.000.—

FILIJALKE: Dunaj Tegethofstrasse 7-9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Sibenik, Zadar.

KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obilgacije, zastavna pisma, priporočila, delnice, srečke itd.

VALUTE IN DEVIZE. PREDUJMI na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. SAFE-DEPOSITS

PROMESE. Brzojavi: JADRANSKA.

— Sonja!....

Njegova roka je tipajoče iskala njene. Našla jo je in jo stisnila.

(Dalič.)

Ana Nachtigall

Karl Mreule

poročena.

TRST-DUNAJ

25. marca 1917

IVAN KRŽE — Trst

Piazza San Giovanni 1.

Zaloga kuhinjskih in kletarskih potrebščin od lesa in pletenin, škafov, brent, čebrov in kad, sodčkov, lopat, rešet, sit in vsakovrstnih košev, jerbases in metel ter mnogo drugih v to stroko spadajočih predmetov. — **PRIPOROČA** svojo trgovino s kuhinjsko posodo vsake vrste bodi od porcelane, zemlje, emaila, kostarja ali cinka, nadalje pasamantorje, kletke itd. Za gostilničarje pipe, kroglice, sesalje in stekleno posodo za vino i. t. d. i. t. d.

Hotel in restavracija

METROPOLE

Trst, ulica S. Nicolò 22.

Kuhinja prve vrste. Vina izbrana.

Elegantne sobe. — Največja čistost. — Cene zmerne.

Fotografski atelje DAGUERRE

Trst - Corso št. 39 - Trst

Razglednice in platinu. Specijaliteta: slike v barvah, fotoschizzi. Gabinet, visit, povečanja, reprodukcije vsake slike. — Električna razsvetljava. —

GAMBRINUS

vsaki večer

ob 9^{1/2}

velika varietetna predstava.

Vstopnina K 1.—

Zlatařnica G. Pino

v Trstu se je preselila na Corso št. 15

v bivšo zlatařnico G. Zerocovitz & Figlio.

Velika izbira srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, verižic itd.

Cene zmerne.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

v Trstu, ul. Poste vecchie

12, vogal ulice delle Poste.

Izdiranje zobov brez bolečine.

Plombiranje.

UMETNI ZOBJE

Cabaret-Varietè „MAXIM“

Lastnik O. MAURICE. Pri Hupfeldkavirju IGN. ROSENBLATT.

VELIK NOVITETNI SPORED.

Novi umetniki.

Liny Frankard, plesalka. Sophie Gilbert, plesalka. RIKI MIRBAOH, pevka. Emy Sanden, subretka. Lily Bonardy, plesalka. ERNA ERNA, prodavateljica. FRITZI LANG, subretka.

HILDA WERNER, subretka. LOTTI WEIGAND, pevka. RELI TROLLMANN, subretka. EISA WALTER, ženski bariton.

Začetek ob 8.30. Vstopnina I. prostor K 2. II. prostor K 1.

PRIPOROČLJIVE TVRDKJE

Mehanična delavnica.

ODLIKOVA LIVARNICA OSVALDELLA. Via Meda 26. Izdelovanje in poprava strojev in motorjev. Proračuni. 991

Knjigovelnica

PIETRO TIPPAN, Trst, ulica Valdirivo 19. Artistična vezava. Zetpi koledarji lastnega izdelovanja. Vpisniki (registri) posebnega sistema. 207

Majolične peči in štedilniki

M. ZEPAR, ul. S. Giovanni 6 in 12. Najboljša izdelovanja in najpopolnejša vrsta. Cene zmerne. 207

Hotel Continental

Trst, ulica San Nicolò št. 25 (blizu Corsa). Prenosilce za vojaške. Dvigalo. Cene zmerne. Postrežba točna. 190

Papir.

VELIKA ZALOGA PAPIRJA za ovitke, papirnatih vreč lastne tovarne. — Valčki raznih barv in velikosti. Cene zmerne. — Gastone Dollina, Trst, Via dei Gelsi 16. 236

Šivalni stroji.

DELNIŠKO DRUŠTVO ŠIVALNIH STROJEV SINGER, Trst, Corso 20. Prodaja šivalnih strojev in vseh pritliklin. Delavnica za popraviljanje. 259

„Salone Edison“

Trst, Vojaški trg (Piazza Caserma) Palača Vianello. Najprijetnejši kinematograf tržaškega občinstva, kjer se predstavljajo najboljši gledališki films. 211

Damska krojačnica

A. RIEGER, Trst, ulica Torrente št. 30, I. nadst. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerne. 337

Trgovina jestvin in kolonijal

IVAN BIDOVEC, Trst, ul. Campanile 13 (Vrg Ponterosso) Zaloga mesa v konservi, sardin, kondenzirano mleko, mize, čokolade in kakava. Velika izbira likerjev in domačih vin. Specijaliteta: marmelada Cene zmerne. 2260

Nepremočljivi plašči.

LEOPOLD HAAS, Trst, Corso 2 in via Barriera vecchia 10. Bogata izbira vojaških plaščev od K 20— naprej. 257

Jestvine na debelo.

Bogata izbira vsakovrstnih jestvin; prodaja na debelo. RUGGERO GAMBEL v Trstu, ulica delle Acque vogal ulice Coroneo. 244

Pasi za prenos in platno za jadra.

LUIGI ZUCULIN, odlikovana tovarna zagrujal in asfaltov. Rojan št. 2 Urad ulica Ghega 2. Specijaliteta: zastori za gostilne, kavarne, prolažne itd. 233

Manufakturne trgovine.

SUCCESSORI (Nasledniki) PIETRO TAVOLATO Trst, Lesni trg (Piazza della Lega) št. 1. — Bogata izbira manufakturnega blaga. — Cene zmerne. 194

Hermangild Trocca

TRST, ulica Barriera vecchia 8

Ima veliko zalogo

mrtvaških predmetov

Venci iz porcelane in biservov, vezani z medeno žico, iz umetnih cvetic s travkovi in napisli. Slike na porcelanastih ploščah za grobne spomenike itd. itd. Najnižje konkurenčne cene.

JOSIP STRUCKEL

Trst, vogal Via Maria Teresa-S. Caterina

Nov prihod volnenega blaga za moške, in ženske, zefir, batist in perljiva svila za jopice. — Svilnina in okrasni zadnje novosti, velik izbor izgotovljenega perila in na metre, spodnje srajce moderci.

Vezanine in drobnarije, preproge zavese, trlži po izjemno nizkih cenah.

EMISIJA

2000 delnic „Prve hrvatske štedionice“ v Zagrebu

PROSPEKT.

Glavna skupščina delničarjev „Prve hrvatske štedionice“ v Zagrebu, ki se je vršila dne 17. marca t. l. je sklenila, da poviša delniško glavnico od K 6,000.000— na K 10,000.000— z izdanjem

komadov 2.000 novih delnic po nominalnih K 2.000.—

ki se stavijo s tem na subskripcijo pod sledečimi pogoji:

1. Delničarjem pripada na te delnice v prvi vrsti pravica opcije in sicer na vsake tri stare delnice po dve novi, ravnotako na tri četrtine starih delnic po dve četrtini novih, a na tri desetine starih po dve desetini novih delnic po

K 5.500— za vsako celo delnico
" 1.375— " " četrtino delnice ter
" 550— " " desetino delnice

s 5% obresti na svote, počenši s 1. januarjem 1917 do dneva vplačila.

Vrhu imenovane opcije sprejemale se bodo istočasno tudi predbeležbe toliko delničarjev kolikor nedelničarjev in sicer po

K 5.500— za vsako celo delnico
" 1.375— " " četrtino delnice in
" 550— " " desetino delnice

s 5% obresti na te zneske počenši od 1. januarja 1917 do dneva plačila.

2. Pravico opcije in predbeležbe na nove delnice, odnosno vplačila se izvršijo lahko vsaki dan v času poslovnih ur počenši z dnevom

20. marca t. l. in najkasneje do vključnega 15. aprila t. l.

osebno ali po pošti pri blagajnah centrale in njenih menjalnicah v Zagrebu ter pri podružnicah: Bjelovar, Brod n.-S., Crikvenica, Delnice, Djakovo, Karlovac, Kraljevica, Novi, Osjek, Požega, Reka, Senj, Sisak, Sv. Ivan Zelina, Varaždin, Vel. Gorica, Vinkovci, Virovitica, Vukovar, Zemun ter ekspozitura Osjek donji grad in Vinica.

Vrhu tega se izvršujejo opcije in predbeležbe pri

Jadranski banki v Trstu in pri njenih podružnicah na Dunaju, Zadru, Splitu, Šibeniku, Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Ljubljani in Opatiji ter pri Hrvatski centralni banki za Bosno in Hercegovino d. d. v Sarajevu ter pri njenih podružnicah v Mostaru in Tuzli.

Pravico podelitve predbeleženih novih delnic si pridržuje ravnateljstvo „Prve hrvatske štedionice v Zagrebu“ na način, da bo takoj po roku subskripcije, tedaj 15. aprila t. l. ugotovilo uspeh podpisovanja ter bo v prvi vrsti izločilo optirane delnice a ostale neoptirane delnice bo razdelilo med predbeležitelje ter jih nemudno obvestilo o podelitvi.

3. V svrhu izvršenja pravic opcije je potrebno z izpolnjeno podpisno izjavo predložiti tudi stare delnice (brez kuponskih pol) pri blagajnah zavodov ter se mora istočasno položiti prvi obrok skupno s 5% obresti na ta znesek od 1. januarja 1917 do tega dne. Stare delnice, na katerih je izvršena pravica opcije, se previdejo s pečatom „pravica opcije na VIII. emisijo 1917 izvršena“ in se na to vrnejo stranki.

Za prijave svobodne subskripcije treba poleg prvega obroka z obrestmi izpolniti podpisno izjavo II.

Podpisatelji morejo toliko ob priliki izvršenja svoje pravice, kolikor tudi ob priliki svobodne subskripcije vplačati celo tečajno vrednost optiranih ali prijavljenih novih delnic na enkrat s 5% obresti od 1. januarja 1917. do dne vplačila.

4. Za predbeležene stare delnice odnosno prijave svobodne subskripcije in na to sledeča vplačila prvega obroka, izdajo blagajne zavodov potrdilo, katero mora podpisatelj pri nadaljnjih vplačilih vedno predložiti.

5. Vplačila podpisateljev morajo slediti ako se ne plačajo takoj, v treh obrokih i. s. za optirane delnice:

a) prvi obrok ob priliki predbeleženja starih delnic; torej najkasneje do 15. aprila t. l. in sicer:

za vsako celo delnico K 2.000—
" " četrtino delnice " 500—
" " desetino " " 200—

s 5% obresti za ta znesek od 1. januarja 1917 do dne vplačila.

b) drugi obrok najkasneje do 15. maja 1917 in sicer:

za vsako celo delnico K 2.000—
" " četrtino delnice " 500—
" " desetino " " 200—

s 5% obresti od svote od 1. januarja 1917 do dne vplačila in

c) tretji obrok najkasneje do 15. junija 1917 in sicer:

za vsako celo delnico K 1.500—
" " četrtino delnice " 375—
" " desetino " " 150—

s 5% obresti na znesek od 1. januarja 1917 do dne vplačila,

a za predbeležene delnice veljata prva dva obroka kakor za optirane delnice, tretji obrok pa najkasneje do 15. junija 1917 i. s.

za vsako celo delnico K 1.300—
" " četrtino delnice " 450—
" " desetino " " 180—

s 5% obresti na znesek od 1. januarja 1917 do dne vplačila.

V slučaju da bo kakemu podpisatelju ob priliki delitve dodeljenih manj delnic, nego jih je on prijavil, prepušča se stranki, da ista pooblasti zavod, da ostanek zaračuna za nadaljne še ne vplačane obroke, ali pa da zahteva od zavoda naj se ji eventualni ostanek skupno z vplačanimi obrestmi povrne v gotovini.

6.) Ako kak podpisatelj opusti vplačati ob času drugi ali tretji obrok, bo pozvan od strani zavoda s priporočenim dopisom, in ako ne poravnava dolžni obrok z obrestmi vred v teku 30 dni, tedaj zapadejo njegova vplačila v korist rezervnega zaklada zavoda, a glede njemu dodeljenih delnic pridržuje si pravico odločitve ravnateljstvo „Prve hrvatske štedionice“. V takem slučaju izgubi seveda dotično potrdilo vrednost o vplačilu.

7. Nove delnice, cele kakor tudi četrtine in desetine so deležne dobička za poslovno leto 1917.

8. Nove delnice se glasijo glasom društvenih pravil kakor stare i. s. cele na ime, a četrtine in desetine na prinosca, ter bodo previde s kuponsko polo, ki bo imela kot početak kupon za poslovno leto 1917.

9. Nove delnice se izročijo počenši s prvim julijem 1917 proti doprinosu originalnega potrdila o vplačilu.

Popisatelji, ki so vplačali potom podružnic ali v 2. točki navedenih mestih, morajo tudi tem potom vročiti potrdila v svrhu izmenjave.

10. „Prva hrvatska štedionica“ in njene menjalnice v Zagrebu kakor tudi vse njene podružnice in ekspoziture ter ostala naznačena mesta sprejemale bodo subskripcije ter izmenjavale podpisateljem potrdila o originalnih delnicah brez vsakega stroška a istotako bodo sprejemale potrdila kakor tudi originalne delnice v ohrano brez zaračunjenja pologovne pristojbine.

ZAGREB, 18. marca 1917.

Subskripcije sprejema Jadranska banka v Trstu.

Ravnateljstvo „PRVE HRVATSKE ŠTEDIONICE“.